

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม พอจะสรุปผล
ออกได้ 2 ประการ คือ

1. ผลประโยชน์ต่อทางเรือนจำ
2. ผลประโยชน์ต่อตัวผู้ต้องขัง

1. ผลประโยชน์ต่อทางเรือนจำ

การฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังทางเรือนจำจะได้ผลประโยชน์
ที่สำคัญ ๆ 2 ประการ คือ

1.1 ผลประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนีและอยู่ในความสงบเรียบร้อย การฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังจะต้องมีการแยกผู้ต้องขังออกไปอยู่ตามแดนคุมขังต่าง ๆ เป็นการแบ่งแยกผู้ต้องขังออกเป็นหมู่ เป็นพวก ซึ่งจะสะดวกต่อการควบคุมรักษาความสงบเรียบร้อย การที่จัดให้มีการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังมีงานทำอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้ต้องขังไม่ตองคิดหมกหมุ่นในเรื่องอื่น ๆ การปล่อยให้ผู้ต้องขังอยู่ว่าง ๆ โดยมีให้มีงานทำ ผู้ต้องขังจะเกิดความเบื่อและคิดหมกหมุ่นในเรื่องต่าง ๆ เมื่อนาน ๆ เข้าก็จะฉวยกันหลบหนี หรือทำผิดระเบียบวินัยของเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังมีงานทำทั้งวันจะทำให้พวกเขาไม่มีเวลาว่างหันมามีค้อยู่กับงานที่ตนทำ เผลอไปกับงาน ไม่คอยคิดในเรื่องอื่น ๆ เมื่อทำงานร่างกายก็อ่อนเพลีย เวลาเลิกงานก็ตองการการพักผ่อน การที่จะคิดหลบหนีหรือทำผิดระเบียบวินัยของเรือนจำก็ลดน้อยลงทุกทีจนในที่สุดก็ไม่ถึงเรื่องเหล่านี้เลย ซึ่งในปี 2519 ผู้ต้องขังหลบหนีทั่วประเทศมีเพียงร้อยละ .35 เท่านั้น¹

1.2 ผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันตาม เรือยนต์จำต่าง ๆ ของเรามีผู้ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นสูงมาก เมื่อมีผู้ท่องเที่ยวมากขึ้น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็สูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ทางเรือยนต์จำต่าง ๆ ได้มาจาก งบประมาณแผ่นดิน ซึ่งก็ไม่พอกับค่าใช้จ่ายในการควบคุมผู้ท่องเที่ยวซึ่งเพิ่มจำนวนขึ้นทุกวัน เมื่อมีการจัดการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ท่องเที่ยวซึ่งผลผลิตต่าง ๆ จากฝีมือของผู้ท่องเที่ยวทางกรมราชทัณฑ์จัดให้มีนิทรรศการของกรมราชทัณฑ์ โดยให้ทางเรือยนต์จำต่าง ๆ ส่งผลผลิตของเรือยนต์จำออกมาจำหน่าย และทางเรือยนต์จำต่าง ๆ ยังเปิดจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจในสินค้าของเรือยนต์จำตามเรือยนต์จำต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งสินค้าของเรือยนต์จำจะเป็นที่นิยมของประชาชนมาก เพราะราคาถูกกว่าท้องตลาด รายได้จากการขายสินค้าของเรือยนต์จำเหล่านี้ปีหนึ่ง ๆ จะทำรายได้ให้กับกรมราชทัณฑ์อย่างมาก เช่น จากรายงานประจำปีของกรมราชทัณฑ์ในปี 2519 กรมราชทัณฑ์มีรายได้จากผลผลิตของการฝึกวิชาชีพตามเรือยนต์จำทัตสถานต่าง ๆ ทั่วประเทศรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 77,205,745.00 บาท เป็นต้น รายได้เหล่านี้เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว 40 เปอร์เซ็นต์ของกำไรสุทธิจะจ่ายเป็นเงินค้ำประกันผลให้กับผู้ท่องเที่ยว และ 15 เปอร์เซ็นต์จะให้กับเจ้าพนักงานของเรือยนต์จำ ส่วนเงินที่เหลือจะสมทบเป็นเงินทุนหมุนเวียนไว้สำหรับจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการฝึกวิชาชีพเพื่อใช้ในการฝึกวิชาชีพผู้ท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินไปได้อย่างมากมาย

2. ผลประโยชน์ต่อตัวผู้ท่องเที่ยว การฝึกวิชาชีพให้กับผู้ท่องเที่ยวจะบังเกิดผลประโยชน์ต่อตัวผู้ท่องเที่ยว 2 ประการ คือ

2.1 ผลต่อตัวผู้ท่องเที่ยวเอง ตามแนวความคิดของระบบการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของอาชกรกระทำผิด การฝึกวิชาชีพถือเป็นการเตรียมอาชีพให้แก่ผู้ท่องเที่ยวเอาไว้ใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ ผลโดยตรงจากการฝึกวิชาชีพก็คือผู้ท่องเที่ยวจะได้มีอาชีพติดตัวไปไว้ใช้ประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ และผลทางอ้อม คือ เป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เพราะว่า เมื่อมีการฝึกวิชาชีพก็

ต้องมีการใช้แรงงานผู้ทองขัง และมีระเบียบข้อมบังคับต่าง ๆ ใช้ในการฝึกวิชาชีพ เมื่อมีการฝ่าฝืนระเบียบก็จะต้องมีการลงโทษ ความเหนื่อยยากตรากตรำในการทำงาน ขณะฝึกวิชาชีพและการทองอยู่ในระเบียบข้อมบังคับต่าง ๆ เป็นเวลานาน ๆ จึงเป็นเหตุให้ผู้ทองขังเมื่อพ้นโทษแล้ว อาจจะเกิดความเกรงกลัวและรำคาญของการอยู่รวมกันโดยสันติในสังคม ไม่คิดเป็นปฏิกิริยาข้อสังคมและอาจจะไม่คิดที่จะกระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีก

2.2 ผลทางค่านิยม เมื่อมีการขายผลผลิตของการฝึกวิชาชีพซึ่งเป็นฝีมือของผู้ทองขังตามเรือนจำต่าง ๆ ให้กับประชาชนในสังคมจะเป็นการให้ความรู้กับประชาชนในทางอ้อมว่า ผู้ทองขังตามเรือนจำต่าง ๆ นั้นมิใช่เป็นผู้อยู่ร้ายเสมอไป เขาก็มีฝีมือมีความสามารถเหมือนบุคคลธรรมดาสามัญทั่ว ๆ ไป ถ้าเขาได้มีโอกาสทำงานสุจริต หากเขาก็สามารถทำได้เหมือนบุคคลอื่น ๆ ในสังคม จะเป็นการลดทัศนคติในทางลบของสังคมที่มีต่อผู้ทองขังไปไต่บ้าง ซึ่งเมื่อพวกเขาผู้ทองขังพ้นโทษออกมา สังคมไม่แสดงอาการรังเกียจก็จะเป็นโอกาสหนึ่งที่จะทำให้ผู้ทองขังสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองที่อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข ก็จะเป็นการป้องกันสังคมให้มีอาชญากรรมลดลงด้วย สังคมนั้น ๆ ก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสงบสุขการระบอบอาชญากรรมก็ลดลง

สรุปแล้ว ปรากฏว่าการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ทองขังของเรือนจำกลางตลอดไปนั้น จากการพิจารณาเฉพาะพวกผู้ทองขังที่กระทำผิดซ้ำ จะพบว่าผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นของทางเรือนจำมากกว่าจะเป็นของผู้ทองขัง ทางเรือนจำสามารถควบคุมผู้ทองขังให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยไม่มีการหลบหนี ซึ่งก็บรรลุถึงวัตถุประสงค์อันหนึ่งของเรือนจำที่ว่าเรือนจำเป็นสถานที่ป้องกันสังคมจากอาชญากร โดยใช้เป็นสถานที่ควบคุมอาชญากรต่าง ๆ ส่วนผลผลิตของผู้ทองขังก็หารายได้เข้าเรือนจำปีละมาก ๆ สำหรับตัวผู้ทองขังเองนั้น การฝึกวิชาชีพให้แก่วางเขาเป็นการทำงานในขณะทองโทษเพื่อหาเวลาให้คิดถึงสังคมภายนอก และเพื่อให้รอดพ้นจากการถูกลงโทษเท่านั้น ส่วนที่ว่าเขาจะนำเอาวิชาชีพไป

ประกอบอาชีพนั้น ผู้ทองขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ก็ไม่นำเอาวิชาชีพจากเรือนจำไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษและในเรื่องเงินปันผลนั้น ผู้ทองขังส่วนใหญ่ก็ไม่หวังที่จะได้เงินปันผลเพราะต้องรอกออยู่ถึง 6 เดือน ซึ่งก็ได้เพียงครั้งละ 20 - 30 บาท ไม่คุ้มกับเวลาที่รอกออยู่ อีกประการหนึ่ง พวกผู้ทองขังในเรือนจำกลางคลองเปรมส่วนใหญ่มีญาติมาเยี่ยมตลอดเวลาขาดเหลืออะไรก็ขอจากญาติมากกว่าที่จะมาหวังพึ่งเงินปันผล รวมความแล้วการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ทองขังในเรือนจำกลางคลองเปรมเป็นการไร้แรงงานผู้ทองขังเพื่อผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจต่อเรือนจำ และเป็นการควบคุมผู้ทองขังให้อยู่ในระเบียบวินัยมิให้หลบหนีมากกว่าจะเป็นการเตรียมอาชีพให้ผู้ทองขัง เมื่อพวกเขาพ้นโทษ เพราะว่าทางเรือนจำไม่สามารถจะจัดการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับอาชีพเดิมของผู้ทองขังได้ การคัดเลือกผู้ทองขังในการเข้ารับการฝึกวิชาชีพทางเรือนจำใช้เกณฑ์คนไทยเป็นเกณฑ์การตัดสินว่าใครควรจะอยู่แดนคุมขังไหน ผู้ทองขังคนใดถูกจัดให้อยู่แดนคุมขังไหนก็จะต้องฝึกวิชาชีพตามแดนนั้น ๆ ใด เมื่อผู้ทองขังได้รับการฝึกวิชาชีพที่ไม่สอดคล้องกับอาชีพเดิมส่วนใหญ่พวกเขาก็ไม่นำเอาไปประกอบอาชีพ ส่วนการป้องกันสังคมจากอาชญากรโดยที่คิดว่า เมื่อผู้ทองขังพ้นโทษมีงานทำแล้วจะไม่กระทำผิดซ้ำ ก็ไม่สามารถจะสรุปได้แน่นอนเพราะสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำการประกอบอาชีพไม่ใช่เป็นสาเหตุเดียว แต่จะมีสาเหตุอื่น ๆ อีกหลายสาเหตุ เช่น การโชยาสเสพติด การใช้เวลาว่าง การคบเพื่อน ฯลฯ จะพบได้ว่ามีผู้ทองขังที่กระทำผิดซ้ำจำนวนมาก มีงานทำ มีรายได้ดี แต่ติดยาเสพติด ซึ่งก็เป็นสาเหตุให้เขาถูกจับมาลงโทษบ่อย ๆ หรือผู้ทองขังที่มีงานทำ มีรายได้ดี แต่คบเพื่อนไม่ดีชักชวนกันไปกระทำผิดก็มีมากเป็นต้น จากการศึกษากันพบว่า ผู้ทองขังที่กระทำผิดซ้ำและนำเอาวิชาชีพที่ได้รับจากการฝึกจากเรือนจำไปประกอบอาชีพ 19 ราย มี 10 ราย กลับเข้ามาต้องโทษอีก เพราะโชยาสเสพติด ส่วนที่เหลือก็กลับเข้ามาอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ เพื่อนชักชวนกันกระทำผิดซ้ำเพื่อนไม่เลิกเลยกระทำผิดอีก

ปัญหาและอุปสรรคของการฝึกวิชาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรม

1. วิชาชีพที่จัดการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังยังอยู่ในวงจำกัดและไม่สอดคล้องกับสภาพการประกอบอาชีพของสังคมเมืองหลวง เช่น อาชีพจักสาน ถักแหวน การหัตถ์กรรมกระดาษ เป็นต้น ผู้ต้องขังเมื่อฝึกไปแล้วก็ไม่รู้ว่าจะไปประกอบอาชีพได้ที่ไหนและบางวิชาชีพก็นำเอาไปประกอบอาชีพไม่ได้เพราะมีรายได้น้อยเกินไป

2. การคัดเลือกตัวผู้ต้องขังในการฝึกวิชาชีพยังปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์แบบ ส่วนใหญ่ทางเรือนจำเน้นทางด้านการควบคุมผู้ต้องขังมากกว่าการคัดเลือกผู้ต้องขังไปฝึกวิชาชีพตามความถนัด จึงทำให้ส่วนใหญ่ของผู้ต้องขังได้รับการฝึกวิชาชีพที่ไม่สอดคล้องกับอาชีพเดิมของตน พวกผู้ต้องขังเหล่านี้จึงไม่นำเอาวิชาชีพที่ได้รับการฝึกไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ และในขณะที่ต้องโทษก็ไม่ตั้งใจฝึกวิชาชีพเพียงแค่ว่าไปเพื่อมิให้ถูกลงโทษเท่านั้น

3. เจ้าหน้าที่งานของเรือนจำมองว่า การใช้แรงงานและฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ มีความสำคัญต่อผลประโยชน์ของทางเรือนจำมากกว่าตัวผู้ต้องขังเอง

4. ในการฝึกวิชาชีพที่เปิดเป็นหลักสูตรอบรม ทางกรมราชทัณฑ์จัดสรรเงินงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และวิทยากรพิเศษมาให้ทางเรือนจำยังไม่พอเพียง จึงทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงดังต่อไปนี้ คือ

1. ทางเรือนจำกลางคลองเปรม ควรจัดให้มีศูนย์จำแนกลักษณะ (classification center) ผู้ต้องขัง คือ เป็นสถานที่คุมขังผู้ต้องขัง

ที่เข้ามาในเรือนจำใหม่ ๆ เพื่อจะได้ทำการชี้แจงระเบียบกฎเกณฑ์ของทางเรือนจำให้ผู้ต้องขังทราบ ที่สำคัญทางเรือนจำจะได้ให้นักสังคมสงเคราะห์ทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังแต่ละรายให้รู้ประวัติความเป็นมาปัญหาของเขา และการประกอบอาชีพเมื่อก่อนต้องโทษ เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือเขาต่อไป เมื่อทำการสัมภาษณ์เสร็จแล้วและผู้ต้องขังมีความเข้าใจในระเบียบกฎเกณฑ์ดีแล้ว คอยจัดให้เขาได้รับการฝึกอาชีพต่อไป

2. การคัดเลือกผู้ต้องขังไปเข้ารับการฝึกวิชาชีพ เมื่อผู้ต้องขังผ่านศูนย์จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เมื่อถึงขบวนการแยกประเภทเพื่อการฝึกวิชาชีพ ซึ่งจะจัดแยกผู้ต้องขังไปฝึกวิชาชีพตามแผนคุมขังต่าง ๆ การแยกประเภทผู้ต้องขังนี้ควรจะปรึกษากับนักสังคมสงเคราะห์ในรายละเอียดของผู้ต้องขังแต่ละราย หรือจะอ่านจากบันทึกการสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ว่าผู้ต้องขังคนนั้นเคยประกอบอาชีพอะไรมาบ้าง และควรจัดให้เขาได้รับการฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพเดิมของเขา หรือถ้าสามารถทำได้ควรให้ผู้ต้องขังเป็นผู้เลือกเองว่าเขามีความประสงค์จะเข้ารับการฝึกวิชาชีพในวิชาชีพสาขาใดและการฝึกวิชาชีพควรจะทำนึ่งถึงตลาดแรงงานและสภาพการทำงานของสังคมภายนอกเรือนจำด้วย เช่น ในประเทศญี่ปุ่น¹ การฝึกวิชาชีพหนักไปในทางอุตสาหกรรม เพราะญี่ปุ่นเป็นประเทศอุตสาหกรรม ผลผลิตที่ผลิตได้มีบริษัท ห้างร้านและหน่วยราชการสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะค่าจ้างแรงงานในเรือนจำถูกกว่าบริษัทเอกชน ผลผลิตของเรือนจำ ได้แก่ เครื่องใช้เบ็ดเตล็ดและเครื่องจักรทุนแรงในประเทศอังกฤษ² การฝึกวิชาชีพส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะงานเพาะปลูก

¹ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย การสงเคราะห์ผู้ต้องขังในประเทศไทยและในต่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาดไทย กรมราชทัณฑ์) 2513, หน้า 17.

² Ibid., หน้า 19.

และเลี้ยงสัตว์ ทั้งที่ประเทศนี้เป็นประเทศอุตสาหกรรม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพื่อช่วยในการสงอาหารดิบจากต่างประเทศลดจำนวนลง และในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ระบบรัฐมณฑลเพื่อรัฐ (state use system) กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการฝึกวิชาชีพของผู้ทองซึ่งจะนำออกจำหน่ายในตลาดทั่วไปไม่ได้ ต้องจำหน่ายให้แก่หน่วยราชการ หรือองค์การต่าง ๆ ของรัฐเท่านั้น และหน่วยราชการตลอดจนองค์การต่าง ๆ ของรัฐ ก็จะต้องสั่งซื้อหรือสั่งทำผลิตภัณฑ์ที่ทางเรือนจำผลิตได้

3. ทางเรือนจำควรจะได้ให้ความสนใจกับเจ้าพนักงานเรือนจำทุกแผนกทุกระดับว่า การฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ทองซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ทั้งของทางเรือนจำและตัวผู้ทองซึ่งเท่า ๆ กัน ไม่ให้เห็นแก่ประโยชน์ของทางเรือนจำมากเกินไป การใช้แรงงานผู้ทองซึ่งแต่ละคนควรคำนึงว่าจะมีประโยชน์ต่อผู้ทองซึ่งมากน้อยเพียงไรด้วย ไม่ใช่เห็นผู้ทองซึ่งว่าอยู่ในสภาพชักขึ้นไม่ได้จะใช้ให้ทำอะไรก็ได้มันไม่สมควรจะปฏิบัติ

4. ควรให้มีการขยายการฝึกวิชาชีพให้มีสาขาของวิชาชีพต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งของวิชาชีพที่เปิดเป็นหลักสูตรอบรมและวิชาชีพที่ไม่เปิดเป็นหลักสูตรอบรม โดยคำนึงถึงตลาดแรงงานภายนอกเรือนจำด้วย วิชาชีพที่เปิดสอนควรเป็นวิชาชีพประเภทที่มีฝีมือและมีฝีมือ เพราะจากการศึกษาพบว่า ผู้ทองซึ่งที่กระทำผิดซึ่งนำเอาวิชาชีพจากเรือนจำไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษจะนำเอาวิชาชีพประเภทเหล่านี้ไปประกอบอาชีพ เช่น ช่างสี ช่างยนต์ ช่างตัดผม ช่างศิลป์ เป็นต้น

เนื่องจากตลาดแรงงานในปัจจุบันมีก้นด้นงาน การหางานจึงหายาก เพราะฉะนั้น ทางเรือนจำควรจะได้จัดให้มีการฝึกวิชาชีพ

ประเภทอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การประดิษฐ์ของชำร่วยและตุ๊กตาต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งวิชาชีพพวกนี้ใช้เวลาในการฝึกหัดน้อย ไร้ฝีมือเล็กน้อย มีต้นทุนในการผลิตต่ำและสามารถประดิษฐ์ได้เองภายในครอบครัวไม่ต้องพึ่งตลาดแรงงาน ในการฝึกหัดก็ทำการฝึกสอนให้กับผู้ทองซังในหลาย ๆ รูปแบบ เพราะใช้เวลาในการฝึกน้อยก็พอทำได้ เมื่อผู้ทองซังพ้นโทษทางกรมราชทัณฑ์ควรจัดหาหน่วยงานขึ้นมาหน่วยงานหนึ่งซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่ง เกราะให้ผู้พ้นโทษอาจจะเป็นบ้านสวัสดิการได้ เป็นหน่วยงานที่คอยจัดหาวัตถุดิบในการประดิษฐ์มาจำหน่ายให้กับผู้พ้นโทษในราคาถูกกว่าท้องตลาดและหน่วยงานนี้จะ เป็นหน่วยงานที่คอยรับซื้อผลผลิตที่ผู้พ้นโทษผลิตมาได้แล้วนำมาขายสู่ท้องตลาดอีกต่อหนึ่ง โดยให้ราคายุติธรรม เพราะการที่จะให้ผู้พ้นโทษไปหาตลาดจำหน่ายเองนั้น บางคนไม่สามารถจะหาได้ซึ่งก็จะได้มาขายให้หน่วยงานนี้ สำหรับผู้ที่หาตลาดได้ก็ตกลงซื้อขายกันเอง นอกจากทางกรมราชทัณฑ์จะใช้หน่วยงานนี้ในการจำหน่ายวัตถุดิบและรับซื้อผลผลิตของผู้พ้นโทษ ทางกรมยังจะใช้เป็นสถานที่สอนอบรมแก่ผู้พ้นโทษที่สนใจจะเพิ่มพูนความรู้ของตัวเองในเรื่องการประดิษฐ์อุตสาหกรรมในครัวเรือนประเภทอื่น ๆ ที่ผู้พ้นโทษไม่ได้รับการสอนมาขณะคงโทษ และสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดอีกด้วย

สำหรับวิชาชีพที่เปิดเป็นหลักสูตรอบรม ควรขยายทั้งจำนวนการรับผู้เข้าเรียน และวิชาชีพใหม่มากขึ้น ทางกรมราชทัณฑ์ควรให้เงินงบประมาณมาใช้จ่ายอย่างพอเพียงในวิชาชีพที่เปิดสอน เพราะจากการศึกษาพบว่า บางวิชาชีพอุปกรณ์การสอน สมุด คินสอ และวิทยากรขาดแคลน ทางเรือนจำทำเรื่องเบิกมาที่กรมราชทัณฑ์ ทางกรมฯ ก็ให้มาไม่พอเพียงกับความต้องการ จึงทำให้การเรียนการสอนกระทำไปได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพนัก และทางเจ้าพนักงานตามแดนคุมขังต่าง ๆ เมื่อมีการเปิดรับสมัครการเรียนวิชาชีพที่เปิดเป็นหลักสูตรอบรมเวลาที่มีผู้ทองซังสนใจจะมาเรียน ถ้าพวกเขาเหล่านั้นมีคุณสมบัติครบตามที่ทางโรงเรือนกำหนดมาทางแดนคุมขังควรให้เขาเหล่านั้นสมัครมาเรียน ส่วนการ

จะไ้เรียนหรือไม่นั้นให้ทางโรงเรียนเขาเป็นผู้คัดเลือกเอง ทางแคนคุมซึ่งไม่ควร
จะกีดกันมิให้ผู้ทองซึ่งมาเรียนโดยกลัวว่าทางแคนคุมซึ่งจะขาดแรงงานไป

5. ควรปรับปรุงระบบให้เงินปันผลใหม่ ควรจะจ่ายเงิน
ปันผลให้เร็วกว่าที่ปฏิบัติอยู่เดิม บทติทาง เรือนจำจะจ่ายเงินปันผลให้ผู้ทองซึ่ง 6
เดือนต่อครั้งซึ่งเป็นเวลานานเกินไป ควรเลื่อนมาสัก 3 เดือนต่อครั้งก็ยิ่งดีและ
ควรหามาตรการใหม่ ๆ ในทางบวก คือ ไม่ใช่การลงโทษมากกระทบให้ผู้ทองซึ่ง
เต็มใจและพอใจกับการทำงาน เช่น อาจจะจกรางวัลให้ผู้ทองซึ่งที่ปฏิบัติงานดี
เกินประจำเดือนโดยพิจารณาจากผลงาน ความปราณีตเรียบร้อย และความประพฤติ
ของผู้ทองซึ่ง รางวัลนั้นก็ขอแบ่งเอามาจากกำไรของผลผลิตของ เรือนจำ. ไม่จำ
เป็นทองมากนักอาจจะเป็แพวเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น สมู ยาสีฟัน ผ้าขาวมา
บุหรี เป็นต้น โดยจัดให้มีในทุก ๆ แคนคุมซึ่ง เพื่อจะไ้เป็นกำลังใจแก่ผู้ทองซึ่ง
ที่ตั้งใจปฏิบัติงานและปฏิบัติตนดีอยู่ในระเบียบวินัยของ เรือนจำและเป็นตัวอย่าง
ในทางดีให้ผู้ทองซึ่งคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะเป็นมาตรการใหม่ ๆ
นอกเหนือจากระเบียบข้อบังคับปกติของ เรือนจำ

ถึงแม้ว่าทาง เรือนจำจะสามารถจัดการฝึกวิชาชีพให้กับผู้
ทองซึ่งไ้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เช่น สามารถจัดการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับอาชีพ
เดิมของผู้ทองซึ่ง เป็นส่วนใหญ่ไ้ สามารถจัดให้มีการฝึกในหลาย ๆ สาขาวิชาชีพ
ตามความต้องการของตลาดแรงงานของสังคม เป็นต้น ก็ยังไม่เป็นหลักประกัน
ไ้ได้อย่างแน่นอนว่า ผู้ทองซึ่งเหล่านี้เมื่อพ้นโทษจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก เพราะใน
สภาพสังคมปัจจุบันคนปกติธรรมดาทำงานทำไ้ยากอยู่แล้วยังเป็นผู้เคยผ่านการ
ต้องโทษมาแล้วซึ่งสังคมของเรายังไม่ยอมรับผู้พ้นโทษอย่างเต็มที่ไ้โอกาสใน
การทำงานทำของผู้พ้นโทษยิ่งยากขึ้นไปอีกและยังผู้พ้นโทษไ้มีโอกาสอยู่ร่วมสังคม
กับผู้ทองซึ่งด้วยกันในเรือนจำ ไ้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ในการประกอบ
อาชญากรรมให้ซึ่งกันและกัน การมีประสบการณ์ในการต้องโทษมาก่อนเป็นโอกาส
ให้พวกเขาอาจจะไ้กระทำผิดซ้ำไ้ได้ง่ายกว่าคนที่ไม่เคยผ่านการต้องโทษมาก่อน

จากการศึกษาของกรมราชทัณฑ์ พบว่า แนวโน้มความรู้สึกของผู้ต้องขังแยกเป็น การต้องโทษแต่ละครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 รู้สึกว่าการต้องโทษเป็นผลร้ายและมีความ ทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ร้อยละ 81.25 ความรู้สึกเช่นนี้จะลดลงไป คือ ครั้งที่ 2 ร้อยละ 62.50 ครั้งที่ 3 ร้อยละ 54.05 ครั้งที่ 4 ร้อยละ 50.95 ครั้งที่ 5 ร้อยละ 49.39 จนในที่สุดจะไม่รู้สึกยุ่งยากต่อการต้องโทษเลย เพราะฉะนั้น เราควรจะมาหาวิธีการอันหนึ่งซึ่งป้องกันผู้กระทำผิดตามคำพิพากษาของศาลให้ ต้องโทษจำคุกครั้งแรกให้มิต้องได้รับการต้องโทษในเรือนจำ แต่จะต้องปฏิบัติตาม ตามข้อกำหนดของศาลเพื่อจะได้เป็นการป้องกันมิให้เขาออกนอกจากงานมาต้อง โทษ ป้องกันมิให้เขาต้องเข้าไปสังคมกับอาชญากรในเรือนจำ ชีวิตการอยู่รวม กับสังคมของพลเมืองที่ของคนเหล่านั้นจะไร้ค่าเงินไปมิได้ขาดตอน ซึ่งอาจจะ ช่วยป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้

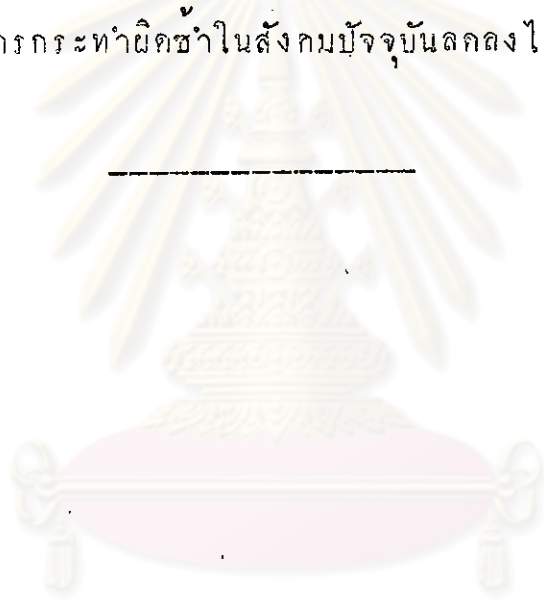
ระบบราชทัณฑ์ของไทย ควรนำเอาระบบการรอกำหนดโทษ โดยวิธีคุมประพฤติ (probation system) มาใช้กับผู้กระทำผิดผู้ใหญ่ที่กระทำ ผิดครั้งแรก โดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น โดยให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัย ว่าบุคคลผู้นั้นควรได้รับการคุมประพฤติหรือไม่ และเมื่อบุคคลผู้นั้นได้รับการ คุมประพฤติก็จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาล ระบบการคุมความประพฤติ จะช่วยป้องกันมิให้บุคคลซึ่งกระทำผิดครั้งแรก ต้องเข้าไปต้องโทษในเรือนจำ นอกจากนี้ควรจะได้มีการขยายระบบการพักการลงโทษโดยใช้วิธีการคุมความ ประพฤติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะวาระบบการพักการลงโทษเป็นวิธีการ ที่ระจูงใจให้ผู้กระทำผิดคิดปรับปรุงตนเองด้วยการประพฤติคนดี เพราะจะได้

¹ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย รายงานการสำรวจและวิจัยการ
กักกันผู้กระทำผิดชนิดดี, หน้า 57.

รับการพักโทษให้กลับบ้านก่อนครบกำหนดโทษซึ่งในระหว่างได้รับการให้พักการลงโทษจะต้องอยู่ในเงื่อนไขของการควบคุมความประพฤติตามที่กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดไว้ จากสถิติของกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2519 มีผู้ต้องขังได้รับอนุมัติให้พักโทษจำนวนเพียง 322 คนหรือร้อยละ 0.9 ของผู้ต้องขังประเภทเด็ดขาดจำนวน 37,855 คน เมื่อได้มีการขยายตัวในเรื่องการพักการลงโทษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจะช่วยสนับสนุนให้ผู้กระทำผิดคองโทษครั้งแรกได้มีโอกาสกลับตัวประพฤติคนเป็นพลเมืองดีได้เร็วขึ้น การนำเอาาระบบการรอกำหนดโทษโดยวิธีคุมประพฤติและการขยายระบบพักการลงโทษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งสองวิธีการนี้จะเป็นทางช่วยให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสส่วนหนึ่งที่กลับตนเป็นพลเมืองดีได้งายขึ้น สังคมก็จะยอมรับเขาอาจจะช่วยแก้ปัญหาหากการกระทำผิดซ้ำได้บ้าง นอกจากนี้ จะเป็นการช่วยประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินที่จะต้องจัดหาสำหรับใช้จ่ายในการควบคุมเลี้ยงดูผู้ต้องขังได้ปีละมาก ๆ ซึ่งเงินเหล่านี้จะได้นำเอาไปใช้ในการพัฒนาประเทศในทางอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อไป

อนึ่ง ความเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพของการลงโทษ และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องโทษในเรือนจำและทัณฑสถานให้ประชาชนได้รู้ได้เข้าใจเสียให้ถูกต้องว่าผู้กระทำผิดนั้นมิใช่คนเลวร้ายเสมอไป เรามีทางจะช่วยแก้ไขฟื้นฟูให้เขากลับตนเป็นพลเมืองดีได้ การที่จะให้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นสถาบันที่จะต้องควบคุมแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีไม่กระทำผิดซ้ำขึ้นอีกแต่ฝ่ายเดียวนั้นไม่สามารถจะกระทำได้ เรือนจำและทัณฑสถานอาจจะควบคุมมิให้ผู้ต้องขังหลบหนีนั้นได้ แต่การจะแก้ไขฟื้นฟูสภาพจิตใจ สภาพร่างกายของผู้ต้องขังนั้นเป็นเรื่องที่สังคมจะต้อง เขามีส่วนร่วมด้วย เพราะหากว่าเรือนจำและทัณฑสถานสามารถจะฟื้นฟูจิตใจคนให้ไกลคดีเลิห์ แต่เมื่อพ้นโทษไปแล้ว ผู้กระทำผิดก็กลับไปสู่สิ่งแวดล้อมและอิทธิพลเก่า ๆ สังคมของพลเมืองดีก็ตั้งข้อรังเกียจ หางานทำก็ไม่ได้ การกระทำผิดซ้ำก็อาจจะเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะฉะนั้น ทางกรมราชทัณฑ์ เรือนจำ

และทัตสถานต่าง ๆ ควรร่วมมือกันในการกระตุ้นให้สังคมของพลเมืองดียวอมรับ
 ผู้พนโทษมากขึ้น การประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ตามเรือนจำ
 และทัตสถานและการจัดนิทรรศการของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งมีการนำเอาสินค้าที่เป็น
 ผลิตภัณฑ์ของการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังมาจำหน่ายอาจจะจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วย
 ให้สังคมยอมรับผู้พนโทษมากขึ้น และเมื่อสังคมได้รับรู้สภาพความเป็นอยู่ของผู้
 ต้องโทษในเรือนจำและทัตสถานต่าง ๆ ว่า ต้องถูกจำกัดเสรีภาพ ต้องทำงาน
 ต้องอยู่ในระเบียบวินัย เป็นต้น น่าจะทำให้สังคมเกรงกลัวการต้องโทษมากขึ้น
 อาจจะทำให้ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในสังคมปัจจุบันลดลงไปได้บ้างไม่มากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย